

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 31. maj 2005
Dok.: RSB40345
Civilkontoret

Udkast til tale

**til ministeren til brug ved samråd i Folketingets
Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
den 1. juni 2005 (sammen med ministeren for
familie- og forbrugeranliggender)**

Samrådspørgsmål Z:

”Vil ministeren redegøre for politiets rolle i forbindelse med kontrol af dyretransporter og herunder redegøre for, om den danske svintransport i Tyskland, hvor de tyske myndigheder har konstateret, at ca. 100 svin ud af 640 var døde under transporten, giver anledning til at revidere politiets rolle?”

Samrådspørgsmål Æ:

”Vil ministeren redegøre for regelsættet vedrørende dyretransporter i Danmark og i EU, og oplyse hvilke tiltag ministeren har gjort for at forbedre regelsættet og redegøre for, hvad ministeren vil gøre for at skærpe regelsættet?”

Samrådsspørgsmål Ø (stillet til ministeren for familie- og forbrugeranliggender):

”Vil ministeren redegøre for sanktionsmulighederne i forbindelse med overtrædelse af reglerne for transport af dyr, og oplyse hvilke sanktioner, der vil blive taget i brug i forbindelse med den konkrete sag i Tyskland, samt oplyse om ministeren finder sanktionsmulighederne tilstrækkelige?”

Samrådsspørgsmål Å:

”Vil ministeren oplyse, hvordan regeringen udmønter regeringsgrundlaget for så vidt angår dyrevelfærd, hvor regeringen anfører, at ”I et rigt samfund som det danske har vi råd til at behandle vores dyr ordentligt. Regeringen vil fortsat arbejde for at forbedre EU-reglerne om transport af dyr. Indtil dette sker, ønsker regeringen, at Danmark på egen hånd – inden for EU-rettens rammer – skal gå foran og sikre den bedst mulige beskyttelse af dyrene under transport. Regeringen vil fastsætte regler om otte timers maksimal transporttid af særligt sårbare dyr, og om indretningen af såkaldte samlesteder, hvor dyr omlæsses navnlig med henblik på eksport. Regeringen vil søge at opnå frivillige brancheaftaler om transport af dyr”?”

1. Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er ked af, at anledningen til at jeg – og ministeren for familie- og forbrugeranliggender – er her i dag, er den triste sag, vi alle har hørt om, hvor knap 100 smågrise døde under

transport. Det er uden for enhver tvivl, at dyr skal behandles forsvarligt – og det gælder også under transport.

2. Udvalget har i anledning af sagen stillet mig tre samrådsspørgsmål – Z, Æ og Å, som til en vis grad overlapper hinanden. Jeg vil derfor besvare spørgsmålene samlet og derudover besvare en del af spørgsmål Ø, som er stillet til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Først vil jeg redegøre for politiets kontrol af dyretransporter, derefter vil jeg kort fortælle om mulighederne for at sanktionere overtrædelse af reglerne om transport af dyr, muligheden for at indføre såkaldte læseplaner, og endelig vil jeg redegøre for de forbedringer af reglerne, som vi for tiden arbejder med.

3. I forbindelse med transport af dyr udfører dels Rigspolitiets Færdselsafdeling og dels politikredsene stikprøvekontrol af, om reglerne om krav til køretøjer og behandlingen af dyrene er overholdt. Denne stikprøvekontrol kan enten finde sted som et led i politiets almin-

delige landevejskontrol og patruljering eller som målrettet kontrol. Rigspolitiets Færdselsafdeling udfører de målrettede stikprøvekontroller, som eksempelvis kan finde sted ved grænsen eller ved slagterier.

Rigspolitiet har i de senere år prioriteret netop dyretransporter som et indsatsområde. Medarbejderne har således været på et særligt kursus i kontrol af dyretransporter, og der er oprettet en sektion for kontrol af tunge køretøjer, herunder køretøjer, der transporter dyr. Det er bl.a. medarbejdere ved denne tungvognssektion, der har undervist på det kursus i behandling af dyreværnssager, som Rigsadvokaten har afholdt for anklagemyndigheden og politikredsene her i foråret.

Rigspolitiets Færdselsafdeling, herunder særligt den nævnte tungvognssektion, har et tæt samarbejde med Fødevarestyrelsen og fødevareregionerne. De målrettede kontrolaktioner, som der er planlagt næsten 50 af i år, sker som udgangspunkt med bistand fra de veterinære

myndigheder, typisk ved at der er en dyrlæge til stede i forbindelse med kontrollen.

Færdselsafdelingen foretog sidste år kontrol af 220 køretøjer, som transporterede ca. 23.000 dyr. Kontrollerne var særligt rettet imod overholdelse af reglerne om dokumentation, transportmidlerne og lastetæthed, og der blev optaget 57 rapporter om overtrædelser. Ca. halvdelen af overtrædelserne var af mere formel karakter, f.eks. manglende godkendelse af køretøjet, eller at autorisationen til at transportere dyr ikke var medbragt. Den anden halvdel af fejlene angik dyrene – herunder særligt lastetæthed, transporttid og strøelse. I år er der indtil videre foretaget kontrol af 111 køretøjer, hvilket har medført optagelse af 22 politirapporter.

Det er vigtigt, at politiets kontrol foregår så effektivt som muligt, og at der findes ekspertise på området. Jeg er derfor tilfreds med, at Rigs politiet har givet området

prioritet og har uddannet medarbejdere med særlig kompetence til at foretage kontrol af dyretransporter.

Med henblik på i øvrigt at styrke politiets og anklagemyndighedens arbejde i dyreværns-sager blev der sidste år udarbejdet en manual for politikredsene's behandling af dyreværns-sager. Herudover er der tilrettelagt et kursus om dyreværnslovgivningen for de medarbejdere i politikredsene, som beskæftiger sig med dyreværns-sager, ligesom det allerede eksisterende samarbejde mellem fødevareregionerne og politikredsene er blevet styrket.

4. Udvalget har også spurgt om, hvilke regler der gælder for transport af dyr i Danmark og EU.

Som nævnt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender er det Justitsministeriet, der er ansvarlig for lovgivningen på dette område.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggende har imidlertid forud for sin redegørelse af forløbet i den konkrete sag fra Præstø gennemgået de relevante regler på området og jeg vil derfor i stedet redegøre for mulighederne for at sanktionere overtrædelse af reglerne.

5. Efter dyreværnsloven kan den, der behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel i et år. Har den uforsvarlige behandling karakter af mishandling, er straffen fængsel op til et år – i gentagelsestilfælde indtil 2 år. Overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i dyreværnsloven, der ikke konkret kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, straffes med bøde og fængsel indtil 4 måneder.

I transportbekendtgørelsen fra 1993, som er udstedt i medfør af dyreværnsloven, er strafferammen også bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det fremgår udtrykkeligt at dyreværnsloven, at det anses som en skærpende om-

stændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Regeringen opfatter overtrædelser af dyreværnslovgivningen, som en meget alvorlig sag, og sanktionerne bør afspejle dette.

Det var også baggrunden for, at jeg i januar 2003 fremsatte et lovforslag til ændring af dyreværnsloven med henblik på, at sanktionsniveauet i dyreværnsager generelt blev skærpet, ligesom det blev præciseret, at det ved udmåling af bødestraf efter dyreværnslovgivningen skal anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen sker som led i erhvervsmæssig behandling af dyr f.eks. ved transport af dyr.

Lovændringen blev vedtaget og trådte i kraft den 1. juli 2003. Jeg er glad for, at vi med lovændringen fik understreget, at det ikke skal kunne betale sig at overtræde dyreværnslovgivningen.

Som led i opfølgningen på lovændringen afleverede Rigsadvokaten i januar i år en redegørelse til Justitsministeriet om virkningen af skærpelsen i 2003. På baggrund af indberetninger fra politikredsene konkluderer Rigsadvokaten, at lovændringen i det væsentlige har medført skærpede bøder i sager om transport af dyr.

Rigsadvokaten har dog konstateret, at nogle sager vedrørende transport af dyr burde have været henført til bestemmelsen om uforsvarlig behandling af dyr, eller burde have medført højere bøder.

Rigsadvokaten har oplyst, at disse forhold har indgået i de kurser, der her i foråret har været afholdt for politi og anklagemyndigheden.

Der er også mulighed for at fratage de brodne kar inden for transportbranchen *retten* til at have med dyr at gøre.

Efter dyreværnsloven kan den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, ved dommen frakendes retten til at beskæftige sig med dyr, herunder at transportere dyr.

Herudover indeholder straffeloven mulighed for, at domstolene i forbindelse med en dom for et strafbart forhold kan frakende en transportør retten til fortsat at udøve sin transportvirksomhed, hvis det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Rigsadvokaten har med sin meddelelse om overtrædelse af dyreværnslovgivningen fra august 2003 udtrykkeligt redegjort for spørgsmålet om rettighedsfrakendelse. Det, håber jeg, er med til at fastholde anklagemyndighedens opmærksomhed på muligheden for rettighedsfrakendelse.

6. Jeg har bemærket, at der er rejst spørgsmål om ikke, man kan stille krav om, at transportøren inden transpor-

ten skal indsende en slags *læsse-plan* sammen med ruteplanen. Som jeg forstår det, vil planen skulle indeholde en tegning af køretøjet og en angivelse af, det tilgængelige areal og antal dyr samt angivelse af dyrenes vægt.

Mine embedsmænd har kigget nærmere på forslaget, og det er deres foreløbige vurdering, at det ikke vil være i overensstemmelse med EU-retten at indføre krav om, at der skal indsendes yderligere oplysninger sammen med ruteplanen. Det skyldes, at transportdirektivets regler om ruteplaner udtømmende gør op med, hvilken dokumentation medlemsstaterne kan forlange indsendt, inden en transport påbegyndes.

Fra januar 2007, når den nye forordning om transport af dyr træder i kraft, afløses ruteplaner af såkaldte logbøger. I logbogen skal antallet af dyr oplyses, og som noget nyt skal dyrenes forventede vægt i kg. og det samlede areal til sending i m² oplyses. Eftersom belægnings-

graden beregnes ud fra dyrenes vægt, vil denne ændring lette dyrlægens og politiets kontrol.

7. I den konkrete sag fra Præstø tyder meget på, at *manglende overholdelse* af de regler, jeg har beskrevet, var skyld i, at de omkring 100 smågrise omkom.

Sagen giver efter min mening nu alligevel anledning til at overveje, om reglerne om transport af dyr kan forbedres. Jeg vil derfor kort redegøre for, hvad regeringen allerede har gjort for at forbedre regelsættet, og hvad vi vil gøre i fremtiden, herunder hvordan regeringsgrundlaget vil blive udmøntet.

En ganske betydelig del af reguleringen af dyretransporter fastlægges i harmoniserede EU-regler, som vi i Danmark ikke har mulighed for at fravige. Når man – som Danmark – ønsker at forbedre forholdene for dyr under transport, vil en skærpelse af reglerne derfor i før-

ste række skulle ske ved ændring af EU's regler om transport af dyr.

Som I ved, blev transportforordningen vedtaget i december sidste år. Vedtagelsen af nye regler *kunne* – og *burde* – have medført, at niveauet for dyrevelfærd under transport i hele Europa blev hævet betydeligt, men sådan gik det desværre ikke. De andre lande ville ikke være med at indføre de forbedringer vedrørende bl.a. maksimal transporttid, arealkrav og kontrol, som vi i Danmark havde lagt meget vægt på.

Forbedringerne i forhold til de nu gældende regler er derfor *slet* ikke så omfattende, som de kunne – og burde – have været.

Jeg har tidligere over for udvalget redegjort nøje for indholdet af forordningen og for forhandlingerne i forbindelse med vedtagelsen af forslaget.

8. Det lykkedes beklageligvis ikke at få forordningen vedtaget med de ønskede forbedringer. Vi vil dog ikke læne os tilbage og vente på, at de andre lande skifter holdning, men i stedet forsøge at forbedre de *danske* regler, hvor det er muligt.

Det er også baggrunden for, at jeg – efter forordningens vedtagelse – har haft en række drøftelser med de fødevarerpolitiske ordførere, om at skærpe de danske regler for transport af dyr.

Og det er også denne holdning, der ligger bag regeringsgrundlaget, hvoraf det fremgår, at regeringen finder, at vi i et rigt samfund som det danske har råd til at behandle vores dyr ordentligt, og at vi derfor vil gå foran og sikre den bedst mulige beskyttelse af dyrs forhold under transport.

Jeg vil her fortælle lidt om den række af initiativer, som regeringen har besluttet at iværksætte for at forbedre forholdene for transport af dyr.

Det første initiativ angår dyrenes transportegnethed. Fødevarestyrelsen har her i foråret efter nøje overvejelser fastsat en række kriterier, der indebærer en skærpelse af vurderingen af det enkelte dyrs transportegnethed.

Udvalget har i sidste uge modtaget kopi af Fødevarestyrelsens meddelelse fra februar måned i år om skærpelsen, og jeg skal derfor undlade at gå i detaljer med de enkelte punkter. Jeg kan dog oplyse, at Fødevarestyrelsen har tilkendegivet overfor mig, at skærpelsen har den virkning, at 10% - for visse kategorier af dyr endda helt op til 20% - af de dyr, der tidligere blev anset for egnede til transport, nu ikke anses som transportegnede. Jeg sætter stor pris på, at det har været muligt at finde kriterier, der har gjort en så væsentlig forbedring mulig. Fødevarestyrelsen har også oplyst, at man vil følge udvik-

lingen nøje, så de høje krav til transportegnetheden fastholdes.

Det andet initiativ angår transport af udsætterdyr, og her arbejder vi med et forbud mod lange transportere af visse kategorier af udsætterdyr. Justitsministeriet har allerede modtaget Fødevarestyrelsens vurdering af udsættersøer og udsætterkvæg, og også dette papir er sendt til udvalget i sidste uge. Vi har nu anmodet om, at Fødevarestyrelsen inden udgangen af i år vurderer de udestående kategorier af udsætterdyr.

Det er regeringens mål, at forbuddet mod lange transportere af de mest udsatte grupper af dyr kan træde i kraft samtidigt med forordningen i januar 2007. Det er en sag, som ligger mig meget på sinde, og jeg er glad for, at forordningen – trods dens mange svagheder – giver os denne mulighed for at fastsætte danske regler, der beskytter netop de allermest udslidte og svage dyr mod lange transportere.

Det tredje initiativ angår forholdene på samlestederne. Justitsministeriet har anmodet Dyreværnsrådet om at komme med et forslag til regler, der tager sigte på at mindske den stress, dyr udsættes for på samlestederne, og desuden at sikre egnede fysiske rammer for dyrlægens kontrol af dyrene.

Og endelige omhandler det fjerde initiativ forholdene i udleveringsrum og –vogne. Også dette spørgsmål er Dyreværnsrådet anmodet om at udtale sig om.

Jeg har nu redegjort for reglerne for transport af dyr og om de nye initiativer, som regeringen har taget på området. Der må ikke herske tvivl om, at transport af dyr er et emne, som hele regeringen prioriterer meget højt. Og personligt mener jeg, at vi netop med de initiativer, som jeg har redegjort for i dag, virkelig får forbedret dyrs forhold under transport.